

**การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1***
**Development in Learning Experiences Management for Early
Childhood's Teachers under the Office of Mahasarakham
Primary Education Service Area 1**

นิชาภา รัตบว และพีระศักดิ์ วรวัตร

Nichapa Ruttanapol and Peerasak Worrachat

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Teay_3021@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ 2) พัฒนาโปรแกรมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 137 คน ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรม จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

*ได้รับบทความ: 18 เมษายน 2562; แก้ไขบทความ: 11 สิงหาคม 2563; ตอรับตีพิมพ์: 25 สิงหาคม 2563

Received: April 18, 2019; Revised: August 11, 2020; Accepted: August 25, 2020

2. พัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหา วิธีการดำเนินการ กิจกรรมและเครื่องมือการพัฒนา และการประเมินผล ส่วนโปรแกรมการพัฒนาครู แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนการพัฒนา (1.30 ชั่วโมง) การพัฒนาตามโปรแกรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 Module ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อ และเทคโนโลยี การวัดผลและการประเมินพัฒนาการ (28 ชั่วโมง) การเรียนรู้โดยทำงานร่วมกับบุคคลอื่น (8 ชั่วโมง) และการบูรณาการสอดแทรกการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัยในสถานศึกษาของตนเอง (2 ชั่วโมง) การประเมินหลังพัฒนา (30 นาที) รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโปรแกรมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนา; การจัดประสบการณ์การเรียนรู้; ครูปฐมวัย

Abstract

The purposes of the research were: 1) to study current conditions desirable conditions and 2) Development in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers under the Office of Mahasarakham Primary Education Service Area 1. There were 2 phases. The phases included 1) study current conditions and desirable conditions in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers. There are 137 participants. The second phase was 2) Development in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers. The instrumentations are the following ; 1) evaluation forms 2) questionnaire 3) interview forms. The statistics used for analysis data were mean and standard deviation.

The results are as followed :

1. Result of the current conditions in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers was at a moderate level in all items. And desirable conditions in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers was at a high level. Except the learning experience plan And the class management is at the highest level.
2. Result of a use of a program of development in Learning Experiences Management for Early Childhood's Teachers. Consists of 6 elements, namely principles, objectives, structures and content How to proceed Activities and development tools And evaluation

The teacher development program is divided into pre-development assessments (1.30 hours). Development by training and learning programs can be divided into 5 modules including curriculum analysis, Learning experience plan, Classroom management, Media and technology Evaluation and development assessment (28 hours) Learning by working with other people (8 hours) and integrating Insertion of activities for the development of early childhood learning experiences in their own schools (2 hours), post-development assessment (30 minutes), a total of 40 hours. The feasibility of the program was found to be appropriate at a high level. And have the highest possible level.

Keywords: Program to Development; Learning Experiences Management; Early Childhood's Teachers

1. บทนำ

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ที่บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาให้เด็กได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมสติปัญญา และมาตรา 258 ให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีระบบการผลิตครูอาจารย์ให้มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ปรับปรุงการเรียนการสอนทุกระดับ (The Secretariat of the Senate, 2017 : 14)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพเพื่อสร้าง

รากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นกลไกขับเคลื่อนพร้อมกับการจัดสภาพแวดล้อม กระบวนการจัดการเรียนรู้และต้องคำนึงถึงพัฒนาการรวมทั้งความสนใจ ความสามารถ สภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัยเป็นหลัก (Ministry of Education, 2017 : 5) และเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เด็กจะได้รับการพัฒนา 4 ทักษะ คือ การมีความรู้ในวิชาหลักซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงความรู้รอบตัวอื่นๆ ด้วย การมีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การมีทักษะการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรมใหม่ และการมีทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Parnit, 2012 : 16-21)

จากสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบัน พบว่า เด็กมีพัฒนาการที่ล่าช้าทั้งทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และการปรับตัว เนื่องจากเด็กปฐมวัยได้รับการสนับสนุนที่ไม่เหมาะสม มุ่งเน้นแต่ด้านเนื้อหาสาระมากกว่าทักษะกระบวนการซึ่งทักษะกระบวนการ

ดังกล่าว ได้แก่ การคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ การให้เหตุผล รวมถึงขาดการพัฒนาด้านคุณธรรมและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้การดำเนินชีวิต ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (Prangprapun, 2014) สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุริยา ช้องเสนะ (Kongsanok, 2013) และบุญเชิด ชำนิศาสตร์ (Chamnisart, 2013 : 193-202) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าระดับปฐมวัย ในส่วนของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการศึกษา และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย จึงทำให้ครูเน้นให้เด็กอ่านเขียนและเน้นการสอนให้เด็กท่องจำมากกว่าทักษะพัฒนาการด้านความคิด และการตัดสินใจ การให้เหตุผล รวมถึงการขาดการพัฒนาด้านคุณธรรมและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้

ผลศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้หลักวิจัยปฏิบัติการของ Levin (1983 : 162) โดยใช้กลยุทธ์การสอนหลากหลาย และการนิเทศภายในโดยจุฑารัตน์ หมูวิเศษ (Moowisat, 2013 : 98-99) พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับฉฐุริกา ทาชาว (Tha-Chao, 2014 : 95-96) การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ 2 กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในพบว่า บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้ ไปปฏิบัติในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ถูกต้องเหมาะสม

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา จึงสนใจศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัยเพื่อนำไปศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในสถานศึกษาต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำสู่การจัดทำโปรแกรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แล้วจึงตรวจสอบยืนยัน พร้อมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้มั่นใจได้ว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยมีความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลดีต่อการบริหารและพัฒนาการศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย เป็นการศึกษา และนำองค์ประกอบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย นำมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 137 คน ได้มาโดยวิธีการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (Srisaad, 2009 : 199) จากจำนวนครูทั้งหมด เทียบสัดส่วนของแต่ละขนาดและแต่ละโรงเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย เป็นการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนที่เป็นต้นแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย

จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม และโรงเรียนบ้านหนองแวงหนองตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน และครูผู้สอน นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์องค์ประกอบ วิธีการพัฒนา เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำร่างโปรแกรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสม และเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน แล้วจึงนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำโปรแกรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (Srisaad, 2003 : 72-73) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยมีค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตั้งแต่ 0.65-0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-0.79

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

(Structured Interview) ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยการประยุกต์ข้อคำถามจากแบบสอบถาม เพื่อความเที่ยงตรงของคำสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ประกอบด้วย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 คน

3. คู่มือโปรแกรม และแบบประเมิน
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
โปรแกรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้สร้างและ
พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของ
โปรแกรม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความ
เหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 7 คน พร้อม
ข้อเสนอแนะการปรับปรุงโปรแกรมให้มีความ
เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ในแต่ละองค์ประกอบ

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 พบว่า
สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{x} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน
ระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์
พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
ที่สุดทุกด้าน

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่

1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3) โครงสร้างและเนื้อหา 4) วิธีการดำเนินการ
5) กิจกรรมและเครื่องมือ 6) การประเมินผลและ
ขอขยายเนื้อหา แบ่งออก 5 Module ได้แก่ 1) การ
วิเคราะห์หลักสูตร 2) แผนการจัดประสบการณ์
เรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) สื่อและ
เทคโนโลยี 5) การวัดผลและการประเมินพัฒนาการ
เวลาที่ใช้ในการพัฒนา 40 ชั่วโมง มีวิธีการพัฒนา
ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การนิเทศภายใน 3)
การสร้างผลงานทางวิชาการ 4) การศึกษาดูงาน
และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 คน พบว่า
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$)
และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$)

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ
ในการนำโปรแกรมไปใช้โดยควรให้หน่วยงานที่
มีหน้าที่กำกับดูแลเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาครูผู้สอน
โดยอาจพิจารณาพัฒนาครูผู้สอนทีละด้าน จนครบ
ทั้ง 5 ด้าน และเนื่องจากครูผู้สอนจะต้องทำการ
จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน อาจพิจารณา
กิจกรรมในส่วนการฝึกอบรมให้ความรู้ เป็นการ
จัดการฝึกอบรมในระบบออนไลน์ เพื่อไม่ให้เกิด
กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 1 สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1.1 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ครูต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียนการจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการบริหารจัดการหลักสูตรตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (Ministry of Education, 2017 : 40) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครู มีความเห็นว่าการจัดหลักสูตรเป็นไปตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักในการจัดการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมความงอกงามของบุคคล จัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง โดยสอดคล้องกับกรมวิชาการ (Department of Academic Affairs, 2002 : 7) วิธีการสอนของครูดี ครูเก่ง ครูสอนดี ได้สอนวิชาที่ตนถนัดและชอบ จึงมีความมุ่งมั่นในเนื้อหา ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพ

1.2 ด้านแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งยังมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนา ให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (Chuensuk somwng, 2013 : 91-96) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ การสอน และคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่นในขณะอยู่ในชั้นเรียน มีความสุขในขณะที่มีการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด (Boonpirom, 2014 : 150-152) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการวิจัยในครั้งนี้ ได้ค้นพบว่า ครูมีความต้องการในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้พื้นฐานในทักษะด้านต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยะมาศ ทองเปลว (Thongplew, 2017 : 120-122) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการเรียนรู้

1.4 ด้านสื่อและเทคโนโลยี พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สื่อเทคโนโลยีการศึกษา มีส่วนช่วยส่งเสริมการศึกษา ในอันที่จะให้บทเรียนน่าสนใจ และผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จึงนับได้ว่าเทคโนโลยีทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในวงการศึกษายุคปัจจุบันและอนาคต (Ministry

of Education, 2009) โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Harvey (2002 : 125) ได้วิจัยผลกระทบของผู้ใช้หนังสือนิทานบันทึกเสียงที่มีต่อการรู้และการแสดงออกเสียงคำศัพท์ของเด็กปฐมวัย พบว่าการฟังหนังสือในเทปบันทึกเสียงของเด็กโดยอิสระสามารถเพิ่มคำศัพท์ที่รับรู้ และแสดงออกของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญ

1.5 ด้านการวัดผลและการประเมินพัฒนาการ พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการประเมินพัฒนาการเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสอน เพราะทำให้ทราบว่าทักษะและพฤติกรรมใดที่บ่งบอกถึงระดับพัฒนาการใดและควรจัดประสบการณ์การสอนอย่างไรให้เหมาะสม เพื่อเด็กจะได้พัฒนาเพิ่มยิ่งขึ้นไปว่าเด็กมีการพัฒนา (McMurrain, Kaufman & Larcia, 1979 : 115) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Allen (2007 : 124) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ทุกเมืองมีการใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายและประเมินพัฒนาการในหลายๆ ด้าน ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมกับอายุของเด็ก และเชื่อมต่อกับหลักสูตรศูนย์เด็กเล็ก และพบว่ามีคามซับซ้อนในระบบประเมิน

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่พบว่า โปรแกรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 6 ส่วน และขอขยายเนื้อหา แบ่งออก 5 Module ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) สื่อและเทคโนโลยี 5) การวัดผลและการประเมินพัฒนาการ เวลาที่ใช้ในการพัฒนา 40 ชั่วโมง มีวิธีการพัฒนา ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การนิเทศภายใน 3) การสร้างผลงานทางวิชาการ 4) การศึกษาดูงาน และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 คน พบว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมไปใช้ โดยควรให้หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาครูผู้สอน โดยอาจพิจารณาพัฒนาครูผู้สอนที่ละด้าน จนครบทั้ง 5 ด้านและเนื่องจากครูผู้สอนจะต้องทำการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน อาจพิจารณากิจกรรมในส่วนการฝึกอบรม ให้ความรู้ เป็นการจัดการฝึกอบรมในระบบออนไลน์ เพื่อไม่ให้กระทบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ แล้วนำความรู้ที่ได้มาจัดทำโปรแกรมตามขั้นตอนกระบวนการพัฒนาโปรแกรมที่มีองค์ประกอบของโปรแกรมที่ได้จากการสังเคราะห์

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัยอย่างครบถ้วน จึงส่งผลให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้เป็นที่น่าพึงพอใจ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยะมาศ ทองเปลว (Thongplew, 2017 : 120-122) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยมีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้างของโปรแกรม 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 โมดูล ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและโมดูล 3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการพัฒนา 35 ชั่วโมง และโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย มีความเหมาะสมโดยรวมระดับมาก และความเป็นไปได้โดยรวมระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนครูปฐมวัยได้รับการ

พัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้ครูปฐมวัยได้รับการพัฒนาทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของครูปฐมวัยตามโอกาสที่เหมาะสม

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย ไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้มีศักยภาพในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 หน่วยงานต้นสังกัด ควรพิจารณาการจัดส่งครูผู้สอนปฐมวัยเข้ารับการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาครูของโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนปฐมวัยได้รับการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

พัฒนาการจัดการเรียนปฐมวัยในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริหารชั้นเรียน ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการนำใช้โปรแกรมพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนบริหารในสถานศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

โปรแกรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย ออกแบบเนื้อหาที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย ใช้กระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย โดยมีระยะเวลาพัฒนา 40 ชั่วโมง การนำโปรแกรมไปใช้อาจเลือกใช้ที่ละหลักสูตรจนครบ 5 หลักสูตร ใช้วิธีการฝึกอบรมที่หลากหลาย อาทิ การเรียนออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง คุณสมบัติผู้เข้ารับการ พัฒนา โดยเปิดโอกาสให้ครูบรรจุใหม่หรือครูผู้สอนที่มีความพร้อมได้พัฒนาเป็นอันดับแรก

References

- Allen, S. (2007). Assessing the development of young children in child care: A survey of formal assessment practices in one state. *Early childhood education journal*, 34, 455-465.
- Boonpirom, S. (2014). *Classroom management*. Bangkok : Triple Education.
- Chamnisart, B. (2013). Model Development of Academic Administration for Early Childhood Education Management of School Belonging to the Office of Phetchaburi's Primary School Educational Area. *Doctor of Philosophy*. Graduate School : Siam University.

- Chuensuksomwng, N. (2013). *To develop early childhood teachers' professional competency*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Department of Academic Affairs. (2002). *Research for development of basic school curriculum learning*. Bangkok : Kurusapa Printing Ladphrao.
- Harvey, M. F. (2002). The Impact of Children's Audio Books on Preschooler's Expressive and Receptive Vocabulary Acquisition. *Dissertation Abstracts International*, 63(4), 1252.
- Kongsanok, S. (2013). *Early Childhood Education The Heart of Education*. www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/...parcy/ewt_dl_link.php. (Accessed 20 February 2017).
- Levin, P. G. (1983). *Teachers' Perceptions, Attitudes, and Reporting of Child Abuse-Neglect*. Child Welfare : LXIT(1).
- McMurrain, T., Kaufman, M. and Larcia, A. (1979). *Orientation to Preschool Assessment: A User's Guide for the Child Development Assessment Form*. Atlanta, Georgia : Humanistics Ltd.
- Ministry of Education. (2009). *Educational technology*. http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=9738&Key=news_research (Accessed 12 February 2018).
- Ministry of Education. (2017). *Early Childhood Education Program Guide 2017 (for children aged 3-5 years)*. Bangkok : Agricultural Cooperatives of Thailand Printing.
- Moowisat, J. (2013). Teacher development in the provision of integrated learning experiences for early childhood Ban Map Krat School Nakhon Ratchasima Primary Education Area Office 3. *Master of Education*. Graduate School : Mahasarakham University.
- Parnit, W. (2012). *The 21st Century Teaching Styles for Student*. Bangkok : Sodsri-Saritpong Foundation.
- Prangprapun, J. (2014). *Quality of the Thai Education*. <http://tdri.or.th/tdri-insight/kt22/> (Accessed 22 February 2017).
- Srisaad, B. (2003). *Basic Research*. Bangkok : Suweeyasarn.
- Srisaad, B. (2009). *Statistical methods for research*. The 9th Ed. Bangkok : Suweeyasarn.
- Tha Chao, N. (2014). Personnel development in integration of learning experiences for early childhood care centers in Phu Pha Man Khon Kaen province. *Master of Education*. Graduate School : Mahasarakham University.

- The Secretariat of the Senate. (2017). *Constitution of The Kingdom of Thailand 2017*. Bangkok : The Secretariat of the Senate.
- Thongplew, P. (2017). Program Development Learning Management Competency of Childhood Teachers in the School of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4. *Master of Education*. Graduate School : Mahasarakham University.